

علوی
ریاضی
فصل چهارم
کلاس: فرهیختگان

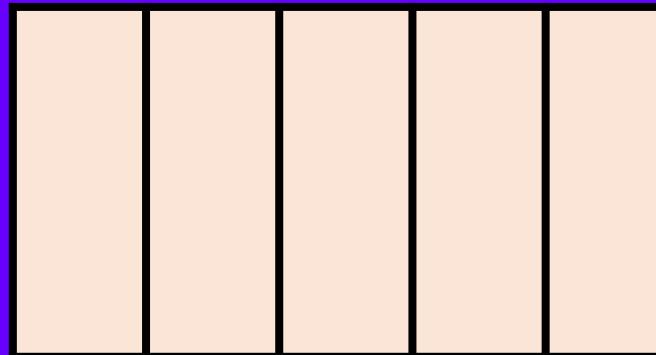

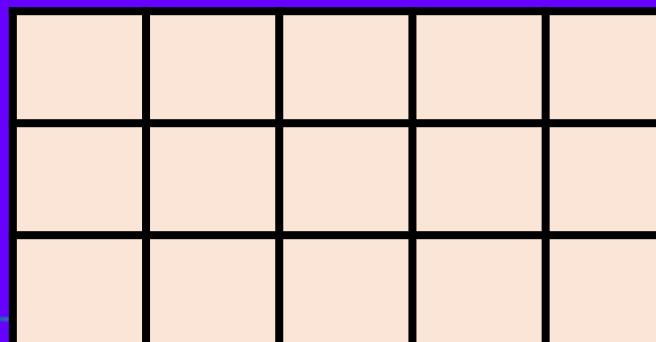
رسم مستطیل

(۱)

(۲)

(۳)

$$۵ \times ۳ = ۱۵$$

۱	۴	۷	۱۰	۱۳
۲	۵	۸	۱۱	۱۴
۳	۶	۹	۱۲	۱۵

ردیف

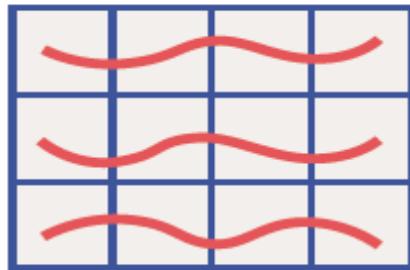
ستون

۵ ستون و ۳ ردیف

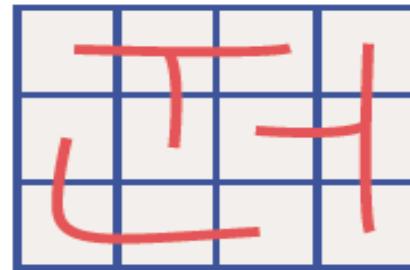
با شمارش خانه های داخل مستطیل
می توان به جواب ضرب رسید.

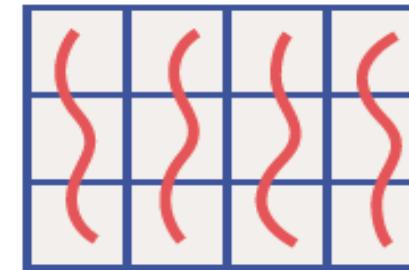
۱- معلم کلاس سوم در کلاس برگه‌هایی پخش کرد که شکل‌های زیر، روی آن‌ها کشیده شده بود. او از دانشآموزان خواست که با دسته‌بندی کردن و نوشتן یک عبارت ضرب، تعداد مربع‌های هر شکل را پیدا کنند. پاسخ چند دانشآموز را در زیر می‌بینید. عبارت‌های هر کدام را پیدا کنید. (شکل آخر را شما دسته‌بندی کنید.)

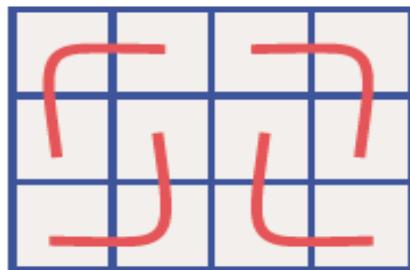
$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

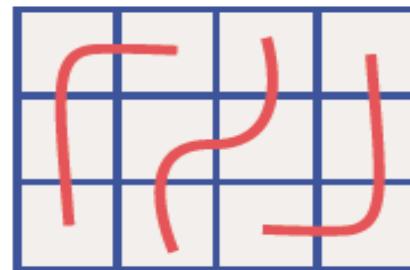
$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

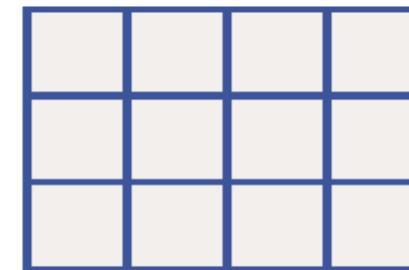
$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

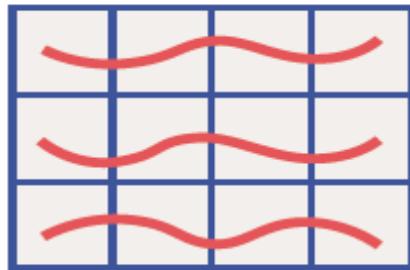

$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

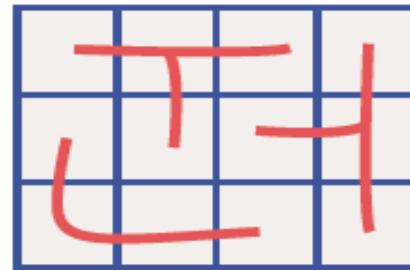

$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$

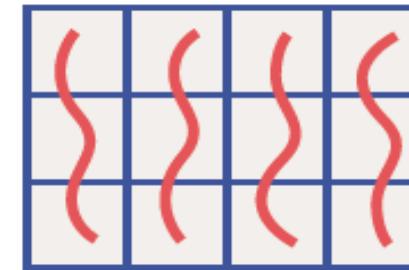
۱- معلم کلاس سوم در کلاس برگه‌هایی پخش کرد که شکل‌های زیر، روی آن‌ها کشیده شده بود. او از دانش‌آموزان خواست که با دسته‌بندی کردن و نوشتן یک عبارت ضرب، تعداد مربع‌های هر شکل را پیدا کنند. پاسخ چند دانش‌آموز را در زیر می‌بینید. عبارت‌های هر کدام را پیدا کنید. (شکل آخر را شما دسته‌بندی کنید.)

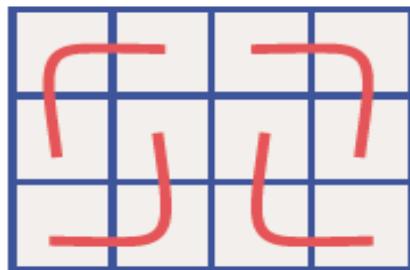
$m \times 4 = 12$

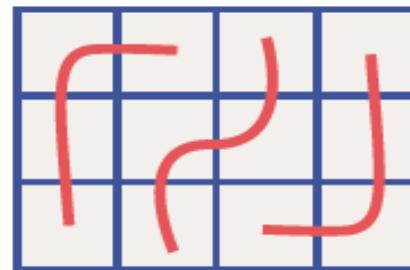
$m \times 4 = 12$

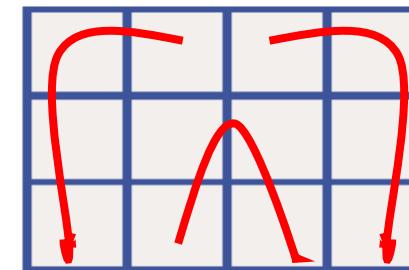
$4 \times m = 12$

$4 \times m = 12$

$m \times 4 = 12$

$m \times 4 = 12$

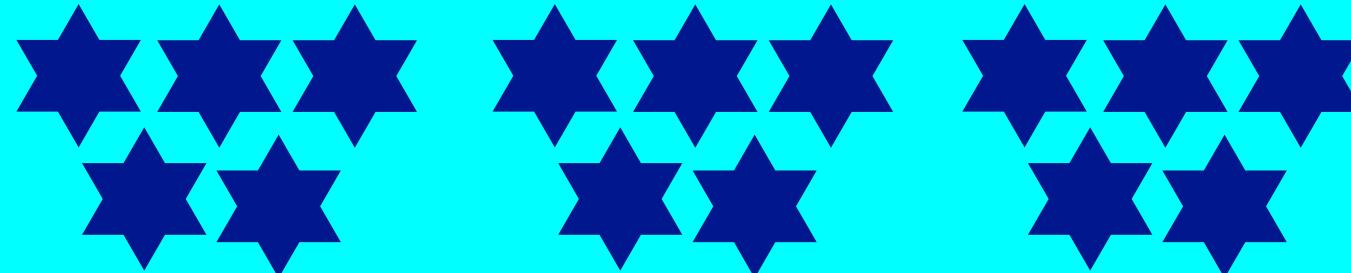

ماشین حساب

روش ششم (استفاده از ماشین حساب)

در مواقعي که در کتاب تصویر ماشین حساب آمده باشد و یا مسئله درخواست کرده باشد، می توانيم از ماشين حساب برای بدست آوردن حاصل ضرب عبارت ها استفاده کنیم.

- برای شکل زیر یک تساوی جمع و یک تساوی ضرب بنویسید.

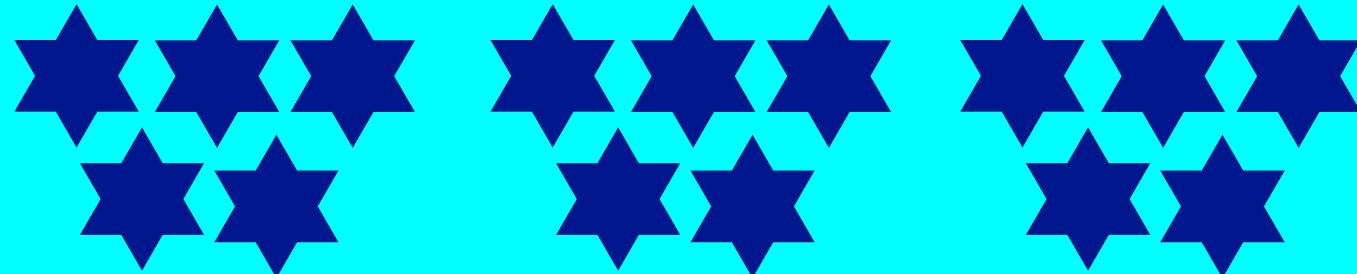

ماشین حساب

روش ششم (استفاده از ماشین حساب)

در مواقعي که در کتاب تصویر ماشین حساب آمده باشد و یا مسئله درخواست کرده باشد، می توانيم از ماشين حساب برای بدست آوردن حاصل ضرب عبارت ها استفاده کنيم.
برای شکل زير يك تساوي جمع و يك تساوي ضرب بنويسيد.

$$3 \times 5 = 15$$

$$5 + 5 + 5 = 15$$

- گفتیم که ضرب، صورتی دیگر از جمع است.
  - یعنی به جا اینکه یک عدد را چند بار با خودش جمع کرده و حاصل را به دست آوریم، یک بار ضرب را انجام داده و به راهنمای حاصل را محاسبه می کنیم.
- به طور مثال به جای اینکه عدد ۳ را ۴ بار با خودش جمع کنیم:

$$4 \times 3 = 3 + 3 + 3 + 3 = 12$$

- یک بار عدد ۴ را در عدد ۳ ضرب می کنیم و می گوییم ۴ تا ۳ تا هی شود ۱۲ تا

$$4 \times 3 = 12$$

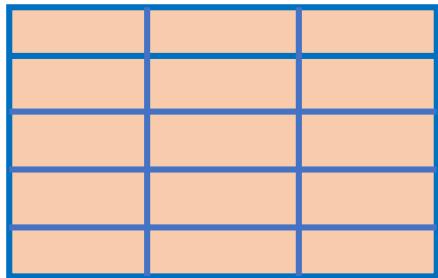
شمارش چند تا چند تا

۲- حاصل ضرب‌های زیر را با روش‌های خواسته شده به دست آورید.

$3 \times 5 =$	با رسم مستطیل مانند سؤال ۱	$4 \times 5 =$	با نوشتن جمع
$2 \times 7 =$	با محور	$5 \times 4 =$	با رسم شکل
			
$5 \times 3 =$	با شمارش سه تا سه تا	$4 \times 7 =$	با روشی که دوست دارید.
3 و 6 و $—$ و $—$			

۲- حاصل ضربهای زیر را با روش‌های خواسته شده به‌دست آورید.

با رسم مستطیل مانند سؤال ۱

$$3 \times 5 = 15$$

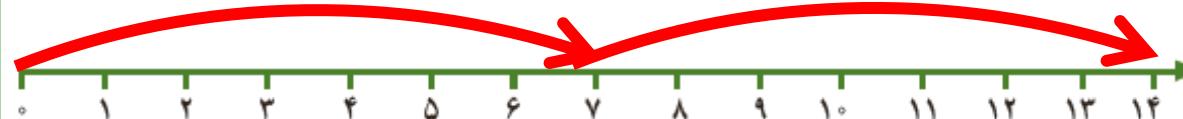
$$4 \times 5 =$$

با نوشتن جمع

$$5+5+5+5 = 20$$

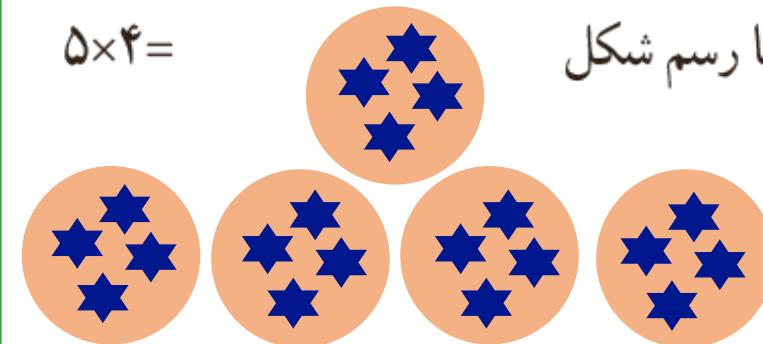
$$2 \times 7 =$$

با محور

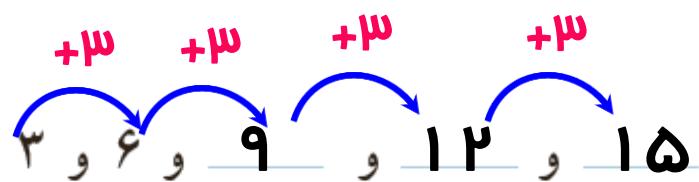
$$5 \times 4 =$$

با رسم شکل

$$5 \times 3 = 15$$

با شمارش سه تا سه تا

$$1 \times 15 \quad 3 \times 3 \quad 3 \times 3 \quad 15 \times 3 \quad 5 \times 3$$

$$4 \times 7 = 28$$

با روشی که دوست دارید.

۱- در مورد روش‌های پیدا کردن حاصل ضرب دو عدد در کلاس گفت و گو کنید. آن‌گاه یکی از روش‌ها را انتخاب کنید و دلیل این انتخاب را توضیح دهید. سپس، حاصل ضرب‌های زیر را با هر روشی که دوست دارید، به دست آورید.

$$4 \times 6 =$$

$$5 \times 7 =$$

X	3	4	5
2			
3			

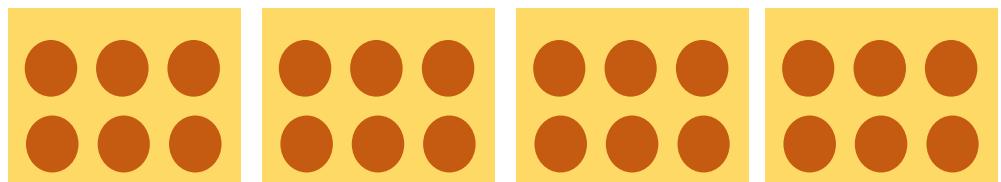
X	1	2	3	4	5	6
4	4					

۲- جدول‌های ضرب را کامل کنید.

۱- در مورد روش‌های پیدا کردن حاصل ضرب دو عدد در کلاس گفت و گو کنید. آن‌گاه یکی از روش‌ها را انتخاب کنید و دلیل این انتخاب را توضیح دهید. سپس، حاصل ضرب‌های زیر را با هر روشی که دوست دارید، به دست آورید.

$$4 \times 6 =$$

$$5 \times 7 =$$

۲- جدول‌های ضرب را کامل کنید.

X	۳	۴	۵
۲	۶	۸	۱۵
۳	۹	۱۲	۱۵

۲×۵

X	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۴	۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰	۲۴

تمرین

۱- به کمک ضرب‌هایی که در صفحات قبل انجام دادید، جدول ضرب زیر را کامل کنید.

X	۲	۳	۴	۵
۲				
۳				
۴				
۵				

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

۲- شکل روبرو را به صورت‌های مختلف دسته‌بندی کنید.

برای هر کدام یک ضرب بنویسید و تساوی‌ها را کامل کنید.

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

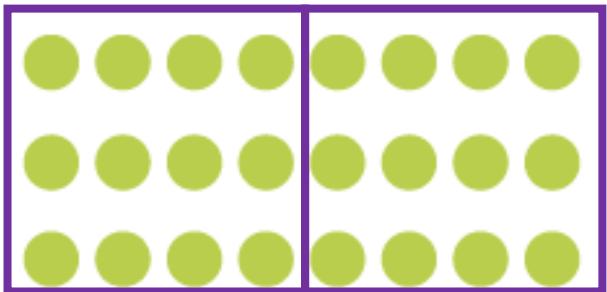
تمرين

۱- به کمک ضربهایی که در صفحات قبل انجام دادید، جدول ضرب زیر را کامل کنید.

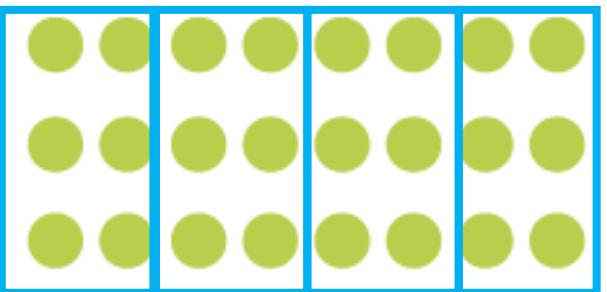
X	۲	۳	۴	۵
۲	۴	۶	۸	۱۰
۳	۶	۹	۱۲	۱۵
۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰
۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵

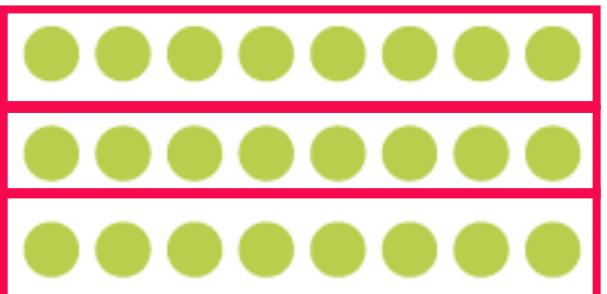

$$3 \times 4 = 12$$

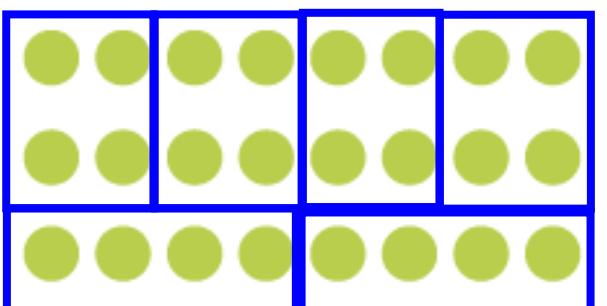
۲- شکل رو به رو را به صورت های مختلف دسته بندی کنید.
برای هر کدام یک ضرب بنویسید و تساوی ها را کامل کنید.

$$4 \times 3 = 12$$

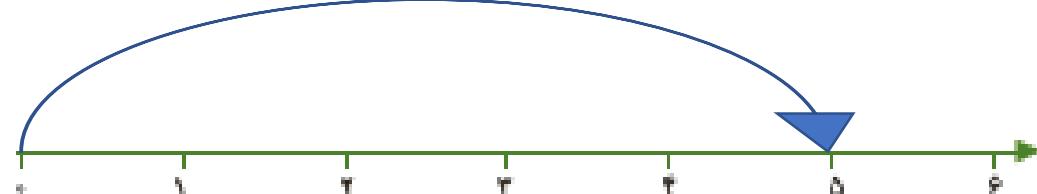
$$3 \times 4 = 12$$

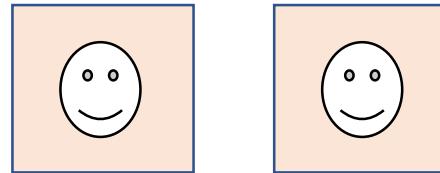
$$4 \times 3 = 12$$

حاصل ضرب های سمت راست را با شکل و سمت چپ را با محور به دست آورید.

$$1 \times 0 = \text{_____}$$

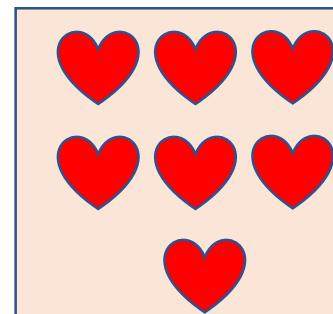
$$2 \times 1 =$$

$$3 \times 1 = \text{_____}$$

$$1 \times 7 =$$

از این فعالیت چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟ بنویسید.

دەنگەن! مەلا ۋە بىڭو

۱. در ۳ سىدى ۵ تا گل سرخ دارد و يك سىدى ۱۴ گل سرخ دارد، (ۋىھى ھەم پۇند گل

سرخ و جۇد دارد)

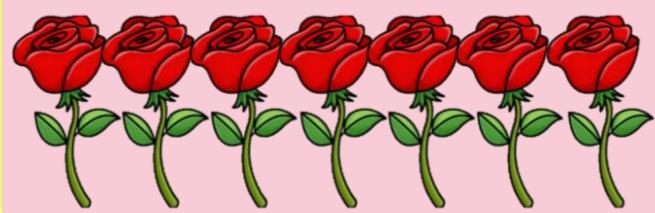
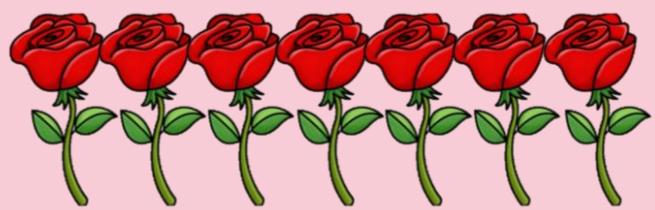
۱) در ۳ سبدی که ۷ تا گل سرخ دارد، چند گل سرخ وجود دارد؟

سبد	۱	۲	۳
گل	۷	۱۴	۲۱

$$21 + 14 = 35$$

جواب

۱) در ۳ سبدی که ۷ تا گل سرخ دارد، چند گل سرخ وجود دارد؟

$$3 \times 7 = 21$$

$$21 + 14 = 35$$

جواب

۳- مجید روزی ۲ صفحه قرآن می‌خواند. پس از ۵ روز چند صفحه قرآن خوانده است؟

۴- هر دست قاشق ۶ قاشق دارد. دو دست قاشق چند قاشق دارد؟

۵- در هر جین جوراب، ۶ جفت جوراب هست. در دو جین چند جفت جوراب هست.

۶- در ۳ جعبه مداد رنگی ۶ تایی و یک جعبه‌ی ۱۲ تایی روی هم چند مداد هست؟

۳- مجید روزی ۲ صفحه قرآن می‌خواند. پس از ۵ روز چند صفحه قرآن خوانده است؟

$$5 \times 2 = 10$$

۴- هر دست قاشق ۶ قاشق دارد. دو دست قاشق چند قاشق دارد؟

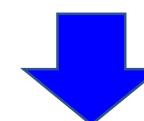
$$2 \times 6 = 12$$

۵- در هر جین جوراب، ۶ جفت جوراب هست. در دو جین چند جفت جوراب هست.

$$2 \times 6 = 12$$

۶- در ۳ جعبه مداد رنگی ۶ تایی و یک جعبه‌ی ۱۲ تایی روی هم چند مداد هست؟

$$3 \times 6 = 18$$

$$18 + 12 = 30$$

۷- مریم هفته‌ی گذشته ۳ ساعت کتاب زندگی نامه شهدا را مطالعه کرد. او تصمیم گرفت هفته‌ی آینده ۳ برابر هفته‌ی قبل برای مطالعه‌ی این کتاب وقت بگذارد. مریم چند ساعت باید مطالعه کند؟

$$3 \times 3 = 9$$